

Fundashon Forma Instelling voor Sociale kans-trajecten en mbo-opleidingen niveau 1

Tweejaarlijks kwaliteitsonderzoek
Caribisch Nederland

Datum vaststelling: 15 februari 2022

Samenvatting

De Inspectie van het Onderwijs heeft op 16 november 2021 een kwaliteitsonderzoek uitgevoerd op bij Fundashon Forma, zowel bij de sociale kans-trajecten als bij het mbo. Dit onderzoek heeft enerzijds het doel te verifiëren of het kwaliteitszorgsysteem van de school naar behoren werkt en of de bereikte basiskwaliteit nog steeds van kracht is. Anderzijds willen we door ons toezicht de school en het bestuur stimuleren om met elkaar te werken aan verdere kwaliteitsverbetering.

Hieronder vatten we eerst samen, onder het kopje 'Wat gaat goed?', welke onderdelen van de school wij als voldoende hebben beoordeeld. Daarna vatten we samen, onder het kopje 'Wat kan beter?' bij welke onderdelen er nog ruimte is voor verbetering. Onder het kopje 'Wat moet beter?' noemen we of er sprake is van tekortkomingen.

Wat gaat goed?

Het onderwijs bij Fundashon Forma is effectief, omdat het goed aansluit bij wat de student wil. De studenten worden als volwassenen behandeld en voor iedereen is duidelijk wat er moet gebeuren en wat de regels zijn. De studenten merken dat de docenten hen goed kennen en voor hen klaar staan. De begeleiding en zorg is een sterk punt van het onderwijs van Forma. Ook de examinering is goed georganiseerd. Alle teamleden werken op hun eigen manier mee om het onderwijs nog verder te ontwikkelen en zij krijgen daarvoor de ruimte van de directie. Teamleden stellen hoge eisen aan zichzelf en elkaar.

Wat kan beter?

Forma kan vooraf duidelijker beschrijven wat ze in een jaar precies willen bereiken en hoe, zodat na afloop kan worden nagegaan of dat ook is gelukt. Ook kan de directie preciezer aangeven welk gedrag ze wil zien van de docenten als ze in de lessen komen kijken. Ze kunnen dan nagaan hoe goed het hele team lesgeeft en dat vermelden, bijvoorbeeld in het jaarverslag. Ook kunnen ze dan de meer effectieve nascholing organiseren voor het team.

Vervolg

Er is geen vervolgtoezicht omdat alle standaarden met een Voldoende zijn beoordeeld. We zullen in het najaar van 2022 een

Bestuur: SKJ Forma Bonaire

Bestuursnummer: 20954

School: Fundashon Forma

Totaal aantal leerlingen: SKJ 19/ MBO 101

BRIN: 30LB

voortgangsgesprek houden, online of op de school. We zullen dan aandacht besteden aan de kwaliteitszorg en aan de sturing en evaluatie van het onderwijsleerproces.

Inhoudsopgave

1. **Opzet van het onderzoek 5**
2. **Conclusie en vervolg 7**
3. **Resultaten kwaliteitsonderzoek Fundashon Forma
8**
4. **Reactie van het bestuur 133**

1. Opzet van het onderzoek

De Inspectie van het Onderwijs heeft op 16 november 2021 het tweejaarlijkse onderzoek uitgevoerd bij Fundashon Forma. Naast het vierjaarlijks onderzoek, waarbij wij de kwaliteitszorg en het financieel beheer beoordelen op het niveau van het bestuur, doen wij in Caribisch Nederland ook een tweejaarlijks onderzoek om na te gaan of de scholen van het bestuur nog voldoen aan de basiskwaliteit.

Werkwijze

Het onderwijs voor de sociale kans-trajecten en het mbo wordt gegeven door één team dat werkt volgens dezelfde richtlijnen en wordt gestuurd en gemonitord op dezelfde wijze. Wij beoordelen daarom zowel het onderwijs van de afdeling Basico en Arbeidstoeleiding (beide behorend tot de skj's) als het mbo, niveau 1 in één rapport, volgens het waarderingskader mbo. Mochten er tekortkomingen worden vastgesteld die uitsluitend gelden voor het skj, dan zal het vervolgtoezicht zijn afgestemd op de Wet sociale kanstrajecten.

Volgens het Onderzoekskader Caribisch Nederland (Onderzoekskader 2021 middelbaar beroepsonderwijs) doen wij elke twee jaar een kwaliteitsonderzoek op de scholen/instellingen in Caribisch Nederland. Voor deze onderzoeken maken we een beredeneerde keuze uit de standaarden van het onderzoekskader.

Standaard	Onderzocht
Onderwijsproces	
OP1 Aanbod	
OP2 Ontwikkeling en begeleiding	•
OP3 Pedagogisch-didactisch handelen	•
OP5 Beroepspraktijkvorming	•
Veiligheid en schoolklimaat	
VS1 Veiligheid	•
Borging en afsluiting <mbo>	
BA1 Borging diplomering	•
Onderwijsresultaten	
OR1 Studiesucces <mbo>	
OR3 Vervolgsucces <mbo>	
Sturen, kwaliteitszorg en ambitie	
SKA1 Visie, ambities en doelen	•
SKA2 Uitvoering en kwaliteitscultuur	•
SKA3 Evaluatie, verantwoording en dialoog	•

[1] Voor de onderwijsresultaten gelden in Caribisch Nederland nog geen normen. Daarom beoordelen we de standaard OR1 niet. Wel beschrijven we in het rapport de ontwikkeling van de onderwijsresultaten.

Onderzoeksactiviteiten

Het onderzoek bestond uit de volgende activiteiten: we hebben lessen bezocht, documenten geanalyseerd, gesprekken gevoerd met studenten, docenten, management, leden van de examencommissie en bestuurders.

Signalen

In de voorbereiding van ieder onderzoek kijken we altijd naar eventuele signalen die bij de inspectie zijn binnengekomen. Soms heeft dat gevolgen voor de uitvoering van het onderzoek.

We hebben een signaal met het bestuur besproken. Dit heeft niet geleid tot aanvullend onderzoek.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staat de conclusie en het vervolg van het onderzoek. Hoofdstuk 3 gaat verder in op de resultaten van het onderzoek op de onderzochte standaarden. In hoofdstuk 4 is de reactie van het bestuur op het onderzoek en het rapport opgenomen.

2. Conclusie en vervolg

In dit hoofdstuk geven we de oordelen en de conclusie weer van het onderzoek bij Fundashon Forma.

De kwaliteit van het onderwijs bij Fundashon Forma is voldoende.

Afspraken over vervolgtoezicht

Omdat de Fundashon Forma op alle onderzochte punten voldoet aan de wettelijke vereisten, zien wij geen aanleiding om vervolgafspraken te maken.

3. Resultaten

kwaliteitsonderzoek Fundashon Forma

Algemeen

Het team van Fundashon Forma bouwt onverminderd actief en eensgezind aan de ontwikkeling van het onderwijs en toont zich daarbij zelfkritisch.

Fundashon Forma verzorgt twee soorten onderwijs, te weten sociale kans-trajecten en mbo. Forma ziet hun aanbod als een geheel met een basisprogramma (Basico) en drie daarop volgende leerroutes:

- a. begeleiden en opleiden voor het zo zelfstandig mogelijk functioneren in de maatschappij en een beschermde of begeleide werkplek;
- b. begeleiden en opleiden voor het zo zelfstandig mogelijk functioneren in de maatschappij en een reguliere betaalde baan;
- c. begeleiden en opleiden voor het zo zelfstandig mogelijk functioneren in de maatschappij en het behalen van een mbo-opleiding op assistenten niveau (niveau 1). De laatste jaren schrijft Forma vooral studenten in op de beroepsbegeleidende leerweg.

NB. Forma biedt ook mbo-onderwijs aan in de justitiële inrichting op Bonaire. De gedetineerde studenten kunnen alle onderdelen volgen, inclusief hun beroepspraktijkvorming en hun mbo-diploma behalen.

Forma heeft veel last gehad van de COVID-19-maatregelen, waardoor de studenten in verschillende periodes niet of minder op school mochten komen. Alternatieve vormen van onderwijs, zoals online onderwijs, zijn voor de doelgroep geen geschikte optie.

De doelgroep van Forma heeft zich in de afgelopen twee jaren gewijzigd. Er blijken zich veel minder 'drop outs' in te schrijven die vanwege problematiek van verschillende aard (drugs, criminaliteit, sociaal-emotionele problematiek) geen kans hadden in het reguliere onderwijs of op de arbeidsmarkt. Het is niet helemaal duidelijk waarom deze groep de weg naar Forma niet meer vindt. Volgens Forma is wellicht de grote vraag naar betaalde arbeidskrachten hierop van invloed. De meerderheid van de studenten zijn nu Spaanstalige immigranten die onvoldoende Nederlands, Engels of Papiaments beheersen om succesvol te zijn in het onderwijs of op

de arbeidsmarkt. Deze Spaanstalige doelgroep varieert sterk in leeftijd en is soms overgekwalificeerd wat betreft hun cognitieve capaciteiten.

3.1 Onderwijsproces:

Onderwijsproces			
OP2 Zicht op ontwikkeling en begeleiding			G
OP3 Pedagogisch-didactisch handelen		V	
OP5 Beroepspraktijkvorming		V	

De opleiding zorgt voor een passende intake en plaatsing, volgt de ontwikkeling en voortgang van de studenten nauwgezet en biedt passende begeleiding en ondersteuning. De ondersteuning kan gegeven worden op drie niveaus: basis-, verhoogde en intensieve ondersteuning. Om de studenten meer eigenaar te maken van hun competentieontwikkeling zijn er persoonlijke ontwikkelgesprekken. Zo nodig gaan de begeleiders bij de studenten op huisbezoek. Vanwege de verandering van de doelgroep investeert Forma meer in sociaalmaatschappelijk werkers. We waarderen de standaard Ontwikkeling en begeleiding als Goed, evenals tijdens het vorige kwaliteitsonderzoek.

Nog steeds volgt het team de ontwikkeling van alle studenten en communiceert hierover intensief. Vanwege de veranderde doelgroep met een andere zorgbehoefte is de samenstelling van het zorgteam gewijzigd. Zo werken er nu drie maatschappelijk werkers bij Forma. De ervaring en de expertise zijn echter onverminderd aanwezig en de contacten met het Expertisecentrum Onderwijszorg en alle andere externe ketenpartners worden voortgezet. Forma wil de intake en plaatsing nog verbeteren, alle informatie van de student bijeenbrengen in een overzichtelijk leerlingvolgsysteem en zelf een psycholoog inhuren.

Het Pedagogisch-didactisch handelen (standaard OP3) beoordelen we als Voldoende. Het handelen van het team stelt de studenten in staat om te leren en zich te ontwikkelen. De lessen bij Forma worden gekenmerkt door sterk pedagogisch handelen, een goede band tussen student en docent, een grote variatie in werkvormen en actieve betrokkenheid van de studenten bij de onderwijsactiviteiten. De studenten voelen zich gekend en worden betrokken bij de evaluatie van de lessen. We hebben goede voorbeelden gezien van activerende werkvormen en afstemming van het leerstofaanbod op de verschillen in onderwijsbehoeften. We hebben echter ook lessen gezien met minder activerende werkvormen, differentiatie of waarin niet alle studenten de aandacht kregen die ze verdienden. Ook kan het leerrendement van sommige didactische werkvormen nog verhoogd worden.

De voorbereiding, uitvoering en begeleiding van de beroepspraktijkvorming zijn doeltreffend. Ons oordeel over standaard OP5, Beroepspraktijkvorming, luidt dan ook: Voldoende. De beroepspraktijkvorming (bpv) functioneert naar behoren.

Alle mbo-studenten worden goed voorbereid, hebben een geschikte stageplaats op een erkend leerbedrijf en hun werkzaamheden zijn voldoende in aansluiting op hun kwalificatiedossier. De begeleiding vanuit het leerbedrijf en de instelling is intensief. De instelling werkt nauw samen met de Raad voor Onderwijs en Arbeidsmarkt (ROA-CN).

3.2 Veiligheid en schoolklimaat:

Veiligheid en schoolklimaat			
VS1 Veiligheid		V	

De opleiding zorgt voor een veilige omgeving voor studenten. We beoordelen de standaard Veiligheid en schoolklimaat daarom als Voldoende. Het team houdt zicht op de beleving van de veiligheid met behulp van enquêtes en de incidentenregistratie wijst uit dat gesproken kan worden van een veilige omgeving. Conform de opdracht van het skj is er in het programma veel aandacht voor burgerschap. Ook eisen de docenten respectvol gedrag van hun studenten en geven op dit punt het goede voorbeeld.

3.3 Borging en Diplomering

Borging en afsluiting			
BA1 Borging diplomering		V	

De teamexamencommissie (tec) waarborgt deugdelijke diplomering voor de mbo-opleidingen. De standaard Borging en afsluiting beoordelen we daarom als Voldoende.

De examencommissie is omgevormd tot een teamexamencommissie (tec) die aangestuurd wordt door de examencommissie van de Scholengemeenschap Bonaire (SGB). Forma voert het mbo-onderwijs immers uit onder verantwoordelijkheid van de SGB. In de Examencommissie van de SGB heeft ook een afvaardiging van Forma zitting.

De examencommissie (ec) besluit tot diplomering na een honderd procent controle van de dossiers door de tec en een steekproef van vijftwintig procent door de ec zelf. De dossiers zijn volledig en overzichtelijk. Zowel de ec als de tec zijn deskundig en zien erop toe dat alle betrokkenen voldoende geschoold zijn voor hun taken. De tec waarborgt passende en gelijkwaardige examensituaties. Hiertoe examineert Forma de laatste jaren meer in een gesimuleerde werkomgeving. Ook bewaakt de tec de examenprocessen adequaat. Sinds dit jaar organiseert zijn alle generieke examens op centrale dagen, waardoor de fraudegevoeligheid afneemt. Onder meer door de afwijkende examensituatie vanwege Covid heeft de tec geen jaarlijkse verslag vastgesteld.

3.4 Onderwijsresultaten

Voor de onderwijsresultaten gelden in Caribisch Nederland nog geen normen. Daarom beoordelen we de standaard OR1 niet. Voor opleidingen niveau 1 gelden overigens in Europees Nederland ook geen normen meer. Wel beschrijven we hieronder de ontwikkeling van de onderwijsresultaten. We kijken hier naar alle entree-opleidingen die Fundashon Forma aanbiedt. In 2020-2021 waren daarop in totaal 103 studenten ingeschreven. Ongeveer 60 procent van de groep die inmiddels de instelling heeft verlaten heeft ook het diploma behaald. 40 procent is dus voortijdig uitgestroomd. Wanneer de studenten die zonder diploma zijn uitgestroomd, maar wel betaald werk hebben gevonden, kan dit ook als studiesucces aangemerkt worden. Het studiesucces tijdens ons laatste kwaliteitsonderzoek in 2018 was 66 procent. In de onderwijsresultaten van de niveau-1 opleidingen van Fundashon Forma valt geen duidelijke trend te ontdekken. In de afgelopen jaren heeft de instelling zowel onder als boven het huidige slagingspercentage gescoord.

3.5 Sturen, kwaliteitszorg en ambitie

Sturen, kwaliteitszorg en ambitie			
SKA1 Visie, ambities en doelen		V	
SKA2 Uitvoering en kwaliteitscultuur		V	
SKA3 Evaluatie, verantwoording en dialoog		V	

Fundashon Forma heeft een gedragen visie op goed onderwijs, voor zowel de sociale kans-trajecten als het mbo. Zij heeft voor die visie ook ambities en doelen vastgesteld en stuurt op het behalen daarvan. Daarom beoordelen wij de standaard Visie, ambitie en doelen als Voldoende. Het management stuurt de teams 'hands on' aan, zodat alle betrokkenen op eenduidige wijze en volgens de visie van Forma werken aan de lessen, de begeleiding en de ontwikkeling van het onderwijs. De medewerkers kunnen goed uitleggen welke keuzes zij maken bij de uitvoering van hun werk waarom dit in overeenstemming is met de visie en de koers van Forma. Wel stellen we vast dat Forma het afgelopen jaar minder planmatig en cyclisch heeft gestuurd dan in voorgaande jaren. Zo zijn er geen uitgewerkte teamplannen vastgesteld met heldere onderwijskundige doelen. De teamleden hebben hierdoor minder zicht op de samenhang van de doelen en op hun mogelijke bijdrage hieraan. Ook kunnen de doelen minder goed worden geëvalueerd. De leiding van Forma wijt de afgenomen planmatigheid aan de transitiefase waarin de instelling zich bevindt. Naar aanleiding van een externe audit heeft Forma besloten om haar werkprocessen en de bijbehorende instrumenten te actualiseren. Wanneer de nieuwe werkwijze is vastgesteld kan er volgens Forma weer planmatig worden gewerkt.

Forma realiseert de doelen voor goed onderwijs, bevordert een kwaliteitscultuur, zorgt voor de randvoorwaarden en stuurt waar nodig tussentijds bij. Wij beoordelen de standaard Uitvoering en kwaliteitscultuur

dan ook als Voldoende. De instelling heeft haar onderwijs ondanks de transitiefase en COVID goed aangepast aan de veranderde doelgroep en ook haar examineringsprocessen verder ontwikkeld. Hierbij is het leiderschap van het management duidelijk herkenbaar. Het genereert een vruchtbare kwaliteitscultuur, waarin de personeelsleden professioneel afwegen wat de sterke en zwakke punten zijn van hun onderwijs en hun eigen handelen. Een van de succesfactoren hierbij is het HRM-beleid van Forma, dat sterk gericht is op deskundigheidsbevordering en op het laten doorgroeien van alle personeelsleden in nieuwe functies. Dit beleid bindt het personeel aan Forma en verspreidt en verankert de expertise in de instelling.

Forma evalueert en analyseert systematisch of zij haar doelen realiseert en verantwoordt zich daarover en stelt waar nodig het beleid bij. Zij betreft hierbij interne en externe belanghebbenden in een goed functionerende dialoog. De standaard Evaluatie, verantwoording en dialoog beoordelen wij daarom als Voldoende. Forma evalueert de kwaliteit van haar onderwijs systematisch met behulp van onder meer een externe audit, lesobservaties door leidinggevendenden, studentenevaluaties van lessenseries, bijwoningen van examens en tevredenheidsonderzoeken onder personeel en studenten. Alle verschillende geleidingen kunnen hierdoor aangeven wat goed gaat in hun werk en wat beter moet. Ook zijn er jaarlijks beoordelingsgesprekken waarin wordt vastgesteld wat de betrokkenen goed beheersen en welke ontwikkeling de betrokkenen het volgend jaar wil doormaken. Intern is er een permanente dialoog gaande over de ontwikkeling van zowel het onderwijs als de studenten. Extern is de dialoog ook intensief met zorg- of maatschappelijke instellingen en de ROA. De dialoog met het bedrijfsleven richt zich vooral op de beroepspraktijk en is vooralsnog beperkt gericht op feedback op het onderwijs en de evaluatie van Forma.

We merken op dat er op de volgende punten nog winst valt te behalen. De beoordelingen van de lessen volgens de vijfrollen van de docent zijn vooral ontwikkelingsgericht en niet beoordelend. Wanneer er duidelijke criteria zouden gelden over welke concrete pedagogisch- didactische handelingen in bepaalde situaties gewenst zijn, geeft dit meer houvast aan de docenten, kunnen goede voorbeelden worden gedeeld en kan Forma zich verantwoorden over de kwaliteit van haar lessen. Verder zijn de bevindingen van de lesbezoeken in de transitiefase niet systematisch geëvalueerd op teamniveau. Hetzelfde geldt voor de bijwoningen van examens en de tevredenheidsonderzoeken. Forma heeft daardoor kansen onbenut gelaten om relevante managementinformatie te vergaren en zich hiermee intern en extern te verantwoorden over de kwaliteit van haar onderwijs.

3.6 Overige wettelijke vereisten

Bij de overige wettelijke vereisten die in het onderzoek zijn meegenomen, hebben we geen tekortkomingen aangetroffen.

4. Reactie van het bestuur

Hieronder geeft het bestuur aan op welke wijze het de bevindingen uit het onderzoek betreft bij de verdere ontwikkeling van de bestuurlijke kwaliteitszorg en de onderwijskwaliteit.

Het bestuur heeft het inspectierapport doorgenomen en is tevreden dat Fundashon Forma het etiket Basiskwaliteit wederom behoudt. Desondanks is het streven om datgene wat voldoende is op een hoger niveau te tillen. De komende jaren zal Fundashon Forma haar onderwijsaanbod verder verstevigen. In samenwerking met Raad Onderwijs en Advies wordt gekeken naar mogelijkheden van uitbreidingen differentiëren van het aanbod afhankelijk van de behoeften op de arbeidsmarkt.

Binnen het SKJ blijkt de methode Brug naar Werk (Kaminda pa Trabou) een succesvolle aanwinst te zijn voor de arbeidstoeleidende traject. Het sluit nauw aan op competenties die Fundashon Forma binnen het programma al jaren aanbiedt. De methode differentieert op 3 verschillende niveaus wat aansluit bij onze ontwikkelvisie. De veranderingen in de doelgroepen zowel bij Entree als bij SKJ zijn reden voor de organisatie om zich niet alleen wendbaar op te stellen, binnen de wettelijke kaders.

Fundashon Forma blijft de kwaliteit van haar opleidingen en vormingstrajecten waarborgen door continue toepassen van de kwaliteitscyclus aan de hand van haar kwaliteitskalender. De zorg binnen Forma heeft een goede beoordeling van een Inspectie. Het zou mooi zijn als Forma toe kan werken naar excellentie op het gebied van zorg zodat we daar een regionale voorbeeldfunctie in hebben.

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-Loket (voor vragen) 088 6696060

